

**ПРОГРАМ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊА РАДА
ВИШЕГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У ПИРОТУ**

јун 2024. године

**Соња Нешић
ПИРОТ**

I

УВОД

Програм организације и унапређење рада у Вишем јавном тужилаштву у Пироту нареденом периоду, од 2024. године, има за циљ наставак планираних и започетих циљева из предходног периода, ради унапређења рада Јавног тужилаштва, као самосталног државног органа који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела, у предузимању мера за заштиту уставности и законитости, у вршењу своје функције на основу Устава, закона, потврђеног међународног уговора и прописа донетог на основу закона.

У уводном делу Програма и организације рада у Вишем јавном тужилаштву у Пироту, (у даљем тексту Програм) потребно је изнети основне податке за Више јавно тужилаштво у Пироту.

Више јавно тужилаштво у Пироту поступа пред Вишим судом у Пироту у предметима из стварне надлежности суда у складу са одредбама закона које важе за утврђивање надлежности који је формиран за подручје Вишег суда у Пироту и покрива четири општине: Пирот, Димитровград, Бабушница и Бела Паланка.

Одлуком о броју заменика јавног тужилаца (Службени гласник РС 106/13 од 05.12.2013. године која се примењује од 01.01.2014. године) прописано је да Више јавно тужилаштво у Пироту има 4 заменика јавног тужиоца, поред јавног тужиоца. Међутим, јавнотужилачку функцију у Вишем јавном тужилаштву у Пироту почев од 22.12.2023. године, обављају в.ф. главног јавног тужиоца Албертина Златковић и Соња Нешић, јавни тужилац.

Остали јавни тужиоци: Нинослав Манић је на непрекидном боловању почев од 18.09.2023. године, Марија Рангелов, након избора у ВЈТ, упућена у Основно јавно тужилаштво у Пироту од 22.12.2023. године, Миљана Ранђеловић је од 22.01.2024. године у пензији.

У току 2023. године, вишем јавном тужилаштву у Пироту је против пунолетних извршилаца кривичних дела, пријављено 182 лица. У односу на претходну годину када је у вишем јавном тужилаштву било новопримљених пријава против 76 лица, у извештајном периоду је дошло до повећања броја новопримљених пријава за 139,479%. Против непознатих извршилаца у вишем јавном тужилаштву је пријављено 24 лица, што је у односу на претходну годину када је било пријављених 13 лица, повећање од 84,61%. Више јавно тужилаштво је у извештајном периоду против познатих извршилаца (169) донело 158 наредби о покретању истраге, или према 93,49% лица која су остала у раду након одбачаја. Број донесених наредби о завршетку истраге је био 105 или 66,45% од покренутих истрага. Обустављена је истрага према 1 лицу или 0,63%.

У вишем јавном тужилаштву оптужено је укупно 110 лице, односно 65,08% од укупно пријава против пунолетних лица које су биле у раду након одбачаја (169)

Виши суд је у току 2023. године, донео укупно 57 првостепених судских одлука, што у процентима износи 51,81% од броја оптужених лица. Од наведеног броја првостепених судских одлука, осуђујућих пресуда било према 57 лица или 100%. Посматрано по врстама кривичних санкција које су изречене овим осуђујућим пресудама, на казну затвора је осуђено 54 лица, или

94,73%, на рад у јавном интересу 1 лица или 1,75%, условних осуда је било према 1 лицу или 1,75%. Мере безедности су као главна кривична санкција изречене према 1 лицу или 1,75%.

Током 2024. године, од јануара до маја 2024. године, оптужено је 42 лица, од тога оптужником по завршетку истраге 23 лица, а по споразуму о признању кривичног дела 19 лица.

Више јавно тужилаштво у Пироту смештено је у згради Вишег суда у Пироту и користи три канцеларије, укупне површине 53,10м², у којима постоји информационо комуникациона опрема, рачунари на којима се несметано обавља рад.

Са почетком примене тужилачке истраге од 01.10.2013. године Вишем јавном тужилаштву у Пироту, Виши суд у Пироту је уступио на коришћење најпре 2 просторије са канцеларијским намештајем на међуспрату зграде по споразуму А бр. 276/13 од 24.09.2013. године и ради се о канцеларијама одељења за медијацију које су у претходном периоду биле намењене за спровођење поступка медијације и пријем странака. Међутим, услед промене броја заменика вишег јавног тужиоца од тада, до дана сачињавања Програма, као и повећања броја судија у Вишем суду Пироту, сада је Вишем јавном тужилаштву на располагању једна просторија, површине 17,14 м², у којој су била смештена два заменика јавног тужиоца, тако да се користе укупно 4 канцеларије.

У принципу две канцеларије користе по два заменика јавног тужиоца, једну користи јавни тужилац и једну канцеларију користи писарница, која нарочито нема адекватне услове за рад обзиром на повећани број предмета, фреквенцију предмета и странака по природи посла.

Служба рачуноводства, формирана као заједничка техничка служба за Више и Основно јавно тужилаштво у Пироту, од 2010 године до 2020. године била је смештена у просторији Службе рачуноводства Вишег суда у Пироту, али променом броја запослених у суду измештена је у безусловне просторије за ову врсту Службе, које Основно јавно тужилаштво користи по уговору о закупу пословних просторија са Општином Пирот.

Возач запошљен у Вишем јавном тужилаштву у Пироту, обавља послове возача и послове достављања, такође у оквиру заједничке техничке службе за Више и Основно јавно тужилаштво у Пироту.

II

У складу са Правилником о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности кандидата у поступку предлога и избора носиоца јавнотужилачке функције у Програму ће бити наведене мере које се односе на послове тужилачке управе, на организовање рада и мере на очувању угледа јавног тужилаштва у јавности, као и друге мере од значаја за рад Вишег јавног тужилаштва у Пироту.

Послови тужилачке управе

Јавни тужилац као носилац управе у јавном тужилаштву одређује организацију и рад јавног тужилаштва, одлучује о правима по основу рада заменика јавног тужиоца и о радним односима.

Услов благовременог и ефикасног обављања послова у тужилаштву је постојање довољног броја запослених, чему је у претходном периоду посвећена пажња, те је обезбеђено

повећање броја запослених, најпре уз сагласност Министарства правде на одређено време. Накнадно је Министарство правде дало сагласност актом бр. 112-01-1351/2022-03 од 30.08.2022. године, на Правилник о измени Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Вишем јавном тужилаштву у Пирот А бр. 233/21 од 02.07.2021. године и у радни однос на неодређено време примљен је један извршилац у писарници у звању референта и један извршилац ИТ у звању референта.

Правилником о измени Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Вишем јавном тужилаштву систематизовано је укупно 9 радних места са 10 запослених, која су попуњена.

Међутим, то још увек није у потпуности довољан број запослених, обзиром на повећање обима посла у тужилаштву: у писарници, а посебно у Служби рачуноводства, која обавља послове за два јавна тужилаштва. У претходном периоду, 2023. године у оквиру Кадрског плана за наредну годину, захтевано је повећање броја административних радника које је одобрено у складу са захтевом тужилаштва, те ће се у настојати на попуњавању одобрених радних места.

У вези са тим, у наредном периоду извршити детаљну анализу свих послова у рачуноводству, као заједничке службе, нарочито за ОЈТ у Пироту које због већег броја предмета захтева више времена за обраду, између осталог већег броја налога за плаћање по основу трошкова кривичног поступка.

У писарници, евиденирање кретања предмета до окончања поступка, обављају два референта који по налогу тужиоца воде и евидентирају промене у додатне уписнике, поред уписника прописаних Правилником о управи у јавним тужилаштвима. Ради се о новоформираним уписницима “Контролник трошкова”, уведен је у време предходног мандата јавног тужиоца од 2017. године, у сврху праћења наплате трошкова кривичног поступка насталих пред Вишим јавним тужилаштвом и принудне наплате ових трошкова непоступњем у року из пресуде.

На основу унетих података за осуђено лице које је обавезано на плаћање трошкова, података о правносажности, извршности пресуде, позива за плаћање, опомене за плаћање, укупног износа за уплату, уплаћеног целог износа или дела износа, као и ненаплаћеног износа повећати активности на праћењу и наплати трошкова принудним путем и на тај начин допунити буџет тужилаштва из кога се опет исплаћују унапред трошкови кривичног поступка у новоформираним истрагама. Прилив средстава на овај начин делимично растеређује укупни буџета ВСТ из кога се распоређују апропријације.

Овакав модел израде уписника за трошкове пренет је подручном Основном јавном тужилаштву у Пироту.

Више јавно тужилаштво у Пироту је имплементирало Закон о изменама и допунама закона о судским таксама (Сл. гл. бр. 106/2015) применом Тар. бр. 33. који се односи на преписивање судских аката, као и јавнотужилачких аката, које је јавно тужилаштво извршило на захтев странке, плаћа се 20 динара по страници текста изворника. Под преписом се у смислу ст. 1 овог тарифног броја подразумева и фотокопирање или штампање из меморије рачунара.

Поводом пројекта “Унапређење инфраструктуре јавних тужилаштава, припреме за увођење централизованог система”, касније САПО програма, благовремено је обезбеђен одговарајући стручни кадар тако што је договорено са Министарством правде да се најпре запосли један извршилац на одређено време, а накнадно и на неодређено време са звањем референт ИТ струке. Инсталирана опрема за САПО је у функцији и сви запослени у ВЈТ су

пратили основну и додатне обуке за САПО у складу са организацијом тада Републичког јавног тужилаштва.

Службено возило Вишег јавног тужилаштва у Пироту у употреби, марке “Шкода Фабиа”, рег. ознака Р1004NE, година производње 2007., услед амортизације није представљало сигурно и безбедно возило и према Пописној листи основних средстава са стањем на дан 31.12.2016. године ово возило је отписано, а технички преглед приликом последње регистрације није прошло, што је поред досадашњих улагања условило додатна улагања.

Због тога су предузете активности за набавку сигурног и безбедног возила за потребе тужилаштва услед којих је ВЈТ у Пироту, закључком Владе 05 Број: 46-11896/2021 од 23.12.2021. године, додељено на коришћење службено возило марке “Citroen C5“ VF7RDRHHACL533574, производње 2013. године, бугарских регистарских ознака РВ0289КТ, које је одузето од Георгиев Златина Гаврилова, из Пловдива, Р Бугарска, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојне дроге из чл. 246. ст. 1. КЗ, са припадајућим кључем и саобраћајаном дозволом, најпре привремено, а затим и трајно одузето правноснажном пресудом Вишег суда у Пироту К бр. 7/20 од 28.12.2020. године, потврђене пресудом Апелационог суда у Нишу 18 Кж1 бр. 222/2021 од 06.04.2021. године.

Међутим, велики број возила је одузет најпре привремено, а потом и по пресудама, која се користе као средство извршења кривиног дела Недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из чл. 350. ст. 3. КЗ, које се кривично дело највише процесуира пред ВЈТ у Пироту због близине државне границе са Р Бугарском. У решавању проблема смештаја оваквих возила наставити успостављену сарадњу са полицијом и судом и повећати активности са Дирекцијом за одузимање имовине на преузимању ових возила.

У предходном периоду се започело са реализацијом идеје на успостављању стандарда у погледу службених просторија. Како је већ изнето да ВЈТ расплаже са само 53м² пословног простора, предузете су мере на остваривњу циља за реконструкцију простора, адаптацијом таванског простора који се простире изнад 6 канцеларија Вишег и Основног јавног тужилаштва у Пироту, нарочитио из разлога што је таква реконструкција остварљива јер постоји излаз за тавански простор из постојећег ходника који сада користе оба тужилаштва са вратима и постојећим степеништем.

Према Тапији Народне Републике Србије, Народног одбора општине Пирот, заведене у књизи тапија под бр. 1056, Дел. Број 257/64 од 24.08.1964. године, у тач. 2. се утврђује да право коришћења и управљања на управној згради имају и то: Скупштина општине Пирот, Окружни суд, Општински суд и Јавно тужилаштво из Пирота. Тачком 7. Скупштина општине тврди: да је напред описано непокретно имање права и искључива својина Државе СФРЈ, под управом Скупштине општине Пирот, Јавног тужилаштва, Окружног и Општинског суда.

У листу непокретности бр. 8335 КО Пирот град, кп. 2211, према подацима у В листу непокретности о зградама и носиоцима права уписан је облик својине, државни, обим удела заједнички и као носиоци права на објекту: Општина Пирот, Окружни суд у Пироту, Општински суд у Пироту, Окружно јавно тужилаштво у Пироту, Општинско јавно тужилаштво у Пироту, Орган за прекршаје у Пироту, Центар за социјални рда у Пироту, РГЗ СКН Пирот, РС Министарство правде Казнено поправни завод Ниш, Притворска јединица.

Реконструкција би била изведена изнад просторија тужилаштва, а изнуђена је услед повремених прокишњавања крова и продора атмосферских вода преко тавана у канцеларије, због чега је закључено да је целисходније урадити реконструкцију и добити додатни пословни простор од 240м², него ићи само на санацију крова. У току лета 2022. године, услед великих падавина и кише, дошло је до обрушавања дела таванице у две канцеларије, које смо раније

предвидели и управо предузели кораке ка реконструкцији. Као републички орган на терену локалне самоуправе, Више јавно тужилаштво је у сарадњи са локалном самоуправом обезбедило Пројекат за извођење за реконструкцију потковља у згради суда-тужилаштва са премером и обрачуном радова. Решење којим се одобрава извођење радова на реконструкцији и пренамени дела поткровља јужног дела зграде суда-тужилаштва у административни простор, на кат парцели бр. 2211 КО Пирот донето је 14.06.2021. године. Преостало је да се уреди питање инвеститора уз могућност да се ради о суинвеститорима, када би према прелиминарним договорима Министарство правде ушло у расписивање тендера.

У вези са тим, а пре израде пројекта прелиминарно је добијена сагласност Министарства правде-Одсека за инвестиције, када је договорено да се Министарство упозна након израде пројекта, што је учињено, те је планирано обезбеђивање новчаних средстава од Министарства правде, а делимично из буџета локалне самоуправе. О неопходној хитној санацији због продора воде у току 2022. године обавештено је Министарство-Одсек за инвестиције и по информацијама министарства у наредном периоду биће планирана и обезбеђена средства за ову намену.

Такође је у наредном периоду неопходно наставити са радњама на примени Закона о архивској грађи и архивској делатности, издвајању регистратурског материјала, обзиром да су активности са Историјским архивом у Пироту започете у том правцу.

У финансијском делу обезбедити средства за рад правилним и благовременим обезбеђивањем средстава, односно на начин да средства одливом и приливом одражавају самосталност и редован рад јавног тужилаштва у складу са додељеним апропријацијама и правилним планирањем истих за предстојећу буџетску годину

III

Организовање рада

Главни јавни тужилац је носилац управе у јавном тужилаштву и одговоран је за правилан и благовремени рад јавног тужилаштва у складу са Правилником о управи у јавним тужилаштвима (Сл. гласник РС бр. 110/2009, 87/2010, 5/2012 и 54/2017).

Основни постулат у вршењу функције јавног тужиоца је да је јавно тужилаштво самостално у вршењу своје надлежности, да нико изван јавног тужилаштва не може утицати на јавно тужилаштво и носиоца јавнотужилачке функције у поступању и одлучивању у поједином предмету. Забрањен је сваки непримерен утицај на рад јавног тужилаштва и на поступање у предмету од стране извршне и законодавне власти, коришћењем јавног положаја, средства јавног информисања или на било који други начин којим може да се угрози самосталност у раду јавног тужилаштва.

У вршењу основне функције гоњења учинилаца кривичних и других кажњивих дела, у предузимању мера за заштиту уставности и законитости, обезбедити континуирано стручно усавршавање свих носилаца јанотужилачке функције похађањем сручних семинара и обука, праћењем измена законодавства, са доследном применом закона, подзаконских прописа, Националних стратегија.

С тим у вези, нарочито пратити кривична дела трговине људима, кривична дела са елементима насиља, кривична дела против здравља људи- опојне дроге, кривична дела насиље у породици, кривична дела злостављање и мучење, кривична дела из злочина мржње,

малолетничку деликвенцију са вршњачким насиљем и код вишеструког поврата малолетних извршиоца кривичних дела интензивније предузимати мере на привременом измештању малолетника у току припремног поступка у случајевима када је потребно издвојити малолетника из средине у којој живи ради пружања помоћи, надзора, заштите или смештаја малолетника и касније у складу са тим предложити васпитне мере заводског карактера.

Посебно је значајно одржати успостављене стандарде професионалне етике носилаца јавнотужилачке функције и јачати њихов професионални интегритет ради успостављања поверења јавности у јавно тужилаштво. Континуирано одржати Етичка начела у вршењу улоге јавног тужиоца на остваривању законитости, самосталности, непристрасности, поштовању права, сразмерности, одговорности и посвећености,

Код доделе предмета, примењивати Правилник о вредновању предмета по сложености у јавним тужилаштвима, а за случај потребе одступити од начина додељивања предмета предвиђен планом и програмом рада за текућу годину када то оправдавају разлози оптерећености и спречености појединих обрађивача или други разлози.

Обезбедити унапређење обуке свих запослених у коришћењу техничких средстава и информационих технологија у административном пословању.

Обавезно сачињавати недељне и дневне распореде присуствовања главним претресима, истрагама, доказним радњама или другим процесним обавезама и службеним радњама.

Организовати месечна дежурства за заменике јавног тужиоца и записничаре ради несметаног обављања јавнотужилачке функције.

Годишње одморе планирати и планом одмора посебно обезбедити довољан број присутних јавних тужилаца и запослених потребних за решавање хитних предмета.

Старати се о извршавању послова на благовремени, законит начин и у том циљу издавати општа и посебна упутства за рад, истовремено остваривати стални надзор над радом запослених, као и стални надзор и пружање помоћи Основном јавном тужилаштву кроз свкодневни рад, као и приликом поступања по правним лековима у смислу чл. 106. Правилника о управи у јавним тужилаштвима.

С тим у вези, одржати постигнуту ажурност у Основном јавном тужилаштву у Пироту, која се у предходном периоду појавила као проблем, на чијем је решавању предузето и донето низ мера, а као најуспешнија се показала мера вршења месечних пописа предмета у раду код заменика јавних тужилаца, о чему се доставља извештај Вишем јавном тужилаштву. На наведени начин не само да је постигнута ажурност у поступању, већ се остварује стални увид у предмете који су у раду, а нису окончани, те је самим тим могуће интервенисати за окончање тзв. старих предмета.

IV

Мере на очувању угледа јавног тужилаштва у јавности и друге мере од значаја за рад

Јавно тужилаштво и државни и други органи и грађани

Дужност је јавног тужилаштва да од државних органа, правних лица и других правних лица прима поднеске, у случају потребе узимати непосредне изјаве у стварима из надлежности.

Организовати рад тужилаштва тако да грађани могу на ефикасан начин остварити своја права и законом заштићене интересе из надлежности јавног тужилаштва. Од грађана примати поднеске или на записник кривичне пријаве, предлоге и друге изјаве ради предузимања радњи на које су овлашћени. Уколико се пријава, предлог и изјава саопшти телефоном или електронском поштом, сачинити службену белешку.

Информатор о раду Вишег јавног тужилаштва у Пироту први пут је објављен 31.12.2007. године, објављен је електронски дана 27.10.2022. године на сајту Вишег јавног тужилаштва у Пироту, у року и у складу са последњим Упутством Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, објављен у Службеном гласнику бр. 10/22 (са роком поступања 17.11.2022. године), последњи пут ажуриран дана 30.11.2022. године.

Јавно тужилаштво и јавност

Јавно тужилаштво обавештава јавност о стању криминалитета и другим појавама које запази у раду увек када за то постоји потреба у складу са комуникационом стратегијом ДВТ и РЈТ ради остварења циља приближавања тужилаштва јавности и његових активности у сврху побољшања јавне слике о тужилаштву, као и поверења грађана у тужилаштво и његове одлуке.

У вези са обавештавањем јавности обезбедити доследну примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја уз поштовање прописаних обавеза за орган јавне власти, поштовање искључења и ограничења слободног приступа информацијама од јавног значаја из чл. 9. закона и уз поштовање поступка пред органом власти из одредаба од чл. 15 до чл. 18. у смислу поштовања рокова за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, стављања на увид и израду копије документа који садржи тражену информацију.

У циљу стварања и одржавања поверења у самосталност у раду тужилаштва доследно се придржавати обавезе да нико изван јавног тужилаштва нема право да одређује послове јавном тужиоцу и заменику јавног тужиоца, нити да утиче на одлучивање у предметима. Јавни тужлац и заменик јавног тужиоца функцију врше у јавном интересу и морају обезбедити поштовање и заштиту људских права и основних слобода.

Соња Нешић